

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 316. Actio æstimatoria quid sit, quibus, contra quos, & ad quid detur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

cum talis ignorantia habeatur pro scientia. Porro contractum, contra quem datur hæc actio redhibitoria, irritum esse non obscure colligitur ex *L. facta. ff. de adilit. edict.* dum ibi dicitur: facta redhibitione omnia in integrum restituntur perinde, ac si neque emptio, neque venditio intercessisset. Sed neque contrarium, nimirum talem contractum prius in foro externo validum fuisse ex eo inferitur, quod leges nonnunquam dicant, per redhibitionem rescindi debere contractum; nam rescissio, ut notat Gloss. in *L. eleganter. ff. de dol. mal. v. de dolo actionem.* non semper significat contractum, annullandum, sed quandoque revocationem illius, quod vi contractus de jure irriti factum est ita cum Molin. *d. 353. num. 5.* Reiffenstuel. *h. t. num. 316.* Verum tamen non ex eo præcisè, quod vitium tale sit, ut id sciens empturus non fuisset, talis contractus est ipso jure irritus, aut etiam adhibenda actio redhibitoria (sequeretur enim ex hoc grande bonoque Republicæ summè perniciosum absurdum, nimirum plurimos contractus, professiones, electiones, matrimonia fore invalidos, eò quod plures eorum non essent facti, si latentes defectus vel vitia & circumstantiæ fuissent præcognitæ) sed necesse est, adesse vitium in substantia vel tale, quod usum finemque ementis vel totaliter vel notabiliter impediatur, in quo casu jam censetur jure positivo vel naturali irritus. Quod ipsum proinde spectandum principaliter in ordine ad dignoscendum, an contractus invalidus vel invalidandus, non attento, nam emptor omnibus cognitis empturus fuisset, nec ne. Et ita docent Caltrop. *tr. 33. d. 5. p. 22. num. 14.* Valent. *d. 5. q. 20. p. 4. concl. 2. & 4.* Pet. Nav. *de rest. c. 2. n. 59.* Laym. *l. 3. tr. 4. c. 17.* Reiffenstuel. *h. t. num. 323.* Et contra Abb. in *c. injustum de rer. permut. num. 2.* Nav. in *man. c. 23. num. 89.* Et quorum fundamentum, nimirum quod in tali casu desit consensus, deficit, dum ex eo solum quod empturus non essem, si scirem vitium, non sequitur, me modò, dum illud ignoro non habere voluntatem emendi, sed tantam me illam non habiturum, si scirem vitium, & modò me habere solum quandam animi dispositionem & habitualem inclinationem ad non emendum citra omnem actualem voluntatis operationem. Secus tamen foret, si quis actu ita dirigeret suam intentionem ac diceret: nolo emere rem illam, si tali affecta sit vitio vel conditione; tunc enim verè deesset consensus, & ita deesse censetur, dum defectus versatur circa substantiam, vel talis esset, ut rem reddat inutilem ad finem ab emptore intentum.

Quest. 316. Actio æstimatoria quid sit, quibus contra quos, & ad quid datur?

R Esp. Actio æstimatoria, quæ & dicitur actio quantò vel quanti minoris, est quæ compe-

tit emptori ejusque hæredibus contra emptorem, etiam ignorantem vitium, ejusque hæredes ob rem vitiosam venditam, ut tantum restituatur emptori, quanti minoris is eam emisset, si vitium scivisset. Sumitur ex *tit. de adilit. edict.* Differt proinde hæc actio ab actione redhibitoria, quod non sicut hæc detur ob vitium occultum, quod si scivisset emptor non emisset; sed ob tale vitium quod si scivisset emptor, adhuc tamen rem emisset, sed minore pretio. Abb. *loc. cit.* Adeoque non sicut illa datur ad redditionem rei emptæ, sed ad non solvendum tanti, quantum conventum est, aut si illud pretium solutum, ad partem illius restituendam. Quamvis tamen etiam nonnunquam Judex vi illius redhibitionem imperare possit, dum nimirum ita vitiosum, ut emptori non expediat eam habere. *L. bovem. §. 6. ff. de adilit. edict.* Reiffenstuel. *h. t. num. 317.* Dixi: etiam ignorantem: Nam si venditor sciens vitium rem vendidit, posse illum conveniri etiam æstimatoria actione, non tantum ad restituendum partem pretii, sed etiam ad compensanda omnia inde secuta damna juxta *l. 13. ff. de act. empti. & l. 58. ff. de adilit. edict.* ait Reiffenst. *num. 319.* Dum aliàs, si ignorans vitium vendidit, hac actione æstimatoria conveniri nequeat ad dicta damna, sed tantum ad restituendum id, quanti minoris res ob dictum vitium valet. Vide de his plura supra, ubi qualiter venditor vitium rei vendendæ manifestare teneatur.

Quest. 317. Quantum temporis à jure concedatur ad actiones illas redhibitoriam & æstimatoriam intentandas?

R Esp. Regulariter pro instituenda actione redhibitoria conceduntur sex menses utiles; pro æstimatoria annus utilis. *l. 19. §. fin. ff. de adilit. edict.* In libertate verò emptoris est, ubi potest instituere redhibitoriam, illam aut æstimatoriam intra 6. menses instituere possit; ubi tamen unam assumpsit, variare amplius nequit. *L. si is qui ff. de except. rei judicata. L. si quid ff. de adilit. edict.* Si tamen potens instituere actionem redhibitoriam, nullam instituerit intra 6. menses actionem, poterit adhuc illis elapsis intra annum instituere actionem æstimatoriam, *L. si tamen. ff. de adilit. edict.* elapso autem anno nec redhibitoriam nec æstimatoriam intentare potest; quia eo tempore hæc actiones præscribuntur. *L. cum proponas. C. de adilit. act.* Et hæc in foro externo; in foro siquidem interno manet obligatio restituendi vel compensandi id, in quo unus alterum contrahentium decepit aut damnificavit. Molin. *est. d. 353. concl. 4.* Covar. *reg. possessor. 2. p. §. 11. num. 5.* Laym. *l. 3. tract. 4. c. 17. num. 15.*